

STANOWISKO
XXXII Zgromadzenia Ogólnego
Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej
z dnia 19 czerwca 2018 r.
w sprawie
oświaty

Czas wprowadzania nowego ustroju szkolnego trwa. Podjęte w roku 2017 przez samorządy wiejskie i miejsko-wiejskie pierwsze decyzje wprowadzające reformę systemu edukacji sprawiły, że proces edukacji i wychowania młodego pokolenia w Polsce przebiega bez widocznych zakłóceń.

Dostosowanie budynków szkolnych do nowej organizacji nie wszędzie przebiega jednak łatwo. Część obiektów gimnazjalnych nie sposób przystosować do nowych potrzeb.

Wielka pomysłowość samorządów, nauczycieli i rodziców sprawia, że służą one nowym zadaniom lokalnym – przedszkolom, bibliotekom, zajęciom kulturalnym lub żłobkom.

Dostosowanie budynków, dotychczas służącym szkołom podstawowym 6-klasowym na potrzeby szkół 8-klasowych powinno być w większym stopniu wsparte środkami z budżetu państwa. Wciąż jeszcze potrzebne są pieniądze na pracownie przedmiotowe, tworzone w związku z reformą systemu edukacji, a także unowocześnienie i doposażenie już istniejących.

Chociaż jako samorządy zajmujemy się przede wszystkim materialnymi i finansowymi aspektami prowadzenia zadań oświatowych, to naszej uwadze nie uchodzą takie potrzeby jak zbyt ciężkie tornistry, tworzone w pośpiechu i sprawdzane dopiero teraz w praktyce programy nauczania, czekające nas problemy roku 2019 związane z piętrzącymi się rocznikami.

Niezmiennie apelujemy o zaufanie i zaniechanie **nadmiernej centralizacji** w procesie zarządzania oświatą. Samorządy potrafią samodzielnie podejmować racjonalne decyzje dotyczące organizacji sieci szkolnej i zajęć lekcyjnych.

Nie ulega zmianie nasz stały postulat zwiększenia nakładów na realizację zadań oświatowych. Przy obecnym systemie naliczania części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego nie jesteśmy w stanie utrzymać szkół z mało licznymi oddziałami. Stąd nasz wniosek, powtarzany od dawna w wielu naszych stanowiskach, o finansowanie „ucznia przeliczeniowego w oddziale”, a nie tylko „ucznia przeliczeniowego”.

Prace nad nowym systemem dzielenia subwencji oświatowej rozpoczęły się w Ministerstwie Edukacji Narodowej w roku 2017. Zabiegaliśmy o to, by nowego systemu naliczania subwencji nie wprowadzać podczas przekształcania systemu edukacji, zgodnie z założeniami reformy. Uczestniczyliśmy jednak w pracach nad nowym, teoretycznym modelem finansowania zadań oświatowych prowadzonych przez samorządy. Podział bonu edukacyjnego „A” na część „oddziałową” i „uczniowską” wydawał się bardzo rozsądnym rozwiązaniem.

Ze zdziwieniem i przykrością stwierdzamy, że odżyły w związku z tym animozje miejsko-wiejskie. Obawa, iż nastąpi przesunięcie środków subwencyjnych na oddziały wiejskie kosztem oddziałów miejskich spowodowała, że przypomniały się zapomniane już dawno

animozje między miastem, powiatem i wsią. Jesteśmy przekonani, że porozumienie w tej sprawie jest możliwe.

Środki finansowe są tylko jednym z narzędzi kształtowania systemu edukacji, w którym dobro ucznia zawsze jest najważniejsze.

Uczestnicy XXXII Zgromadzenia Ogólnego Związku Gmin Wiejskich za najistotniejsze, wymagające wsparcia, uważają następujące problemy:

- pomoc finansową w procesie przekształcania i wyposażaniu obiektów szkolnych w związku z wprowadzaniem nowego ustroju szkolnego,
- przygotowanie nowego systemu finansowania zadań oświatowych, prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, dostosowanego do obecnego systemu oświaty i wspierającego szkoły wiejskie i miejsko-wiejskie,
- zwiększenie ogólnych nakładów na oświatę w budżecie państwa.

Zapewnienie równych szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w gminach z obszarami wiejskimi musi pozostać niezmiennie naszym głównym celem działania w dziedzinie edukacji.

Przewodniczący
Związku Gmin Wiejskich RP
/-/ Marek Olszewski